

MINISZTERELNÖKSÉG

CIVIL ÉS TÁRSADALMI KAPCSOLATOKÉRT FELELŐS HELYETTES ÁLLAMTITKÁRSÁG

Civil kérdőívvel készített országos felmérés kiértékelése

A Miniszterelnökség Civil Kapcsolatok és Társadalmi Konzultáció Főosztálya kezdeményezésére 2019 november – 2020 január között azzal a céllal zajlott országos szintű online véleményfelmérés, hogy pontosabb képet alkothassunk a Civil Információs Centrum hálózat által nyújtott szolgáltatások ismertségéről, a civil szervezetek működési környezetét befolyásoló körülményekről, valamint az esetleges fejlesztendő területekről. A kérdések java tehát a civil szervezeteket érintő kihívásokra, a tevékenységük során felmerülő nehézségekre, illetve a Civil Információs Centrumok ismertségének felmérésére fókuszált. A felmérés eredményeiből kiemeltük a számunkra jelentős témaköröket.

Általános statisztikai és módszertani adatok

A felméréshez használt online kérdőív összesen 11.830 civil szervezet számára került kiküldésre EPER-üzenetben, valamint a Civil Információs Centrumok népszerűsítő közreműködésének igénybe vételével.

A válaszadók közül összesen 4.140-en töltötték ki végig, azaz teljes mértékben a kérdőívet. Jelen értékelés az általuk adott válaszok alapján készült.

A válaszadók 69,2%-a civil szervezet legmagasabb szintű döntéshozója, elnöke, vagy (14%-a) a szervezet elnökségi vagy kuratóriumi tagja.

Földrajzi adatok

A kérdőívre teljes körűen válaszolók többsége (13,7%) budapesti vagy Pest megyei (8,5%) székhelyű, míg a legkevesebben (2%) Komárom-Esztergom megyéből adtak választ.

A felmérés alapján a **civil szervezetek csaknem fele (44,1%) helyi hatókörű**, azaz a székhely, illetve a telephelyek településére korlátozódik. A következő legnagyobb értéket a megyei hatókörű civil szervezetek képviselik (18,2%), majd az országos – tehát a 8 vagy több megyében is tartós tevékenységet folytató – szervezetek következnek 11,1%-os aránnyal. Regionális hatókörű (azaz 2-7 megyében tartós tevékenységet folytat) a válaszadók 9,3%-a, ehhez hasonlóan járási hatókörűnek bizonyul a válaszadók 8,9%-a. A legkisebb arányban a nemzetközi hatókörű szervezetek vannak jelen az országban, a civil szervezetek csupán 6,1%-a.

Tevékenységi körök

A tevékenységi körök vizsgálata esetében a kérdésekkel a szervezetek létesítő okirat alapján folytatott legfőbb tevékenységi körének eloszlását kívántuk felmérni. A kérdőívre adott válaszok alapján **kimagasló többségben vannak a kultúra és művészetek területén tevékenykedő szervezetek (25,2%)**. Az eredmények alapján a második legnépszerűbb

tevékenységi kör a sport (12,6%), ezt követi a szabadidő és hobbi (10%), majd a szociális ellátás (8,1%) és az oktatás (8%) gyakorlatilag egyforma arányban oszlik meg. A szervezetek további 4,5%-a tevékenykedik az egészségügy területén, 3,8%-a a környezetvédelem területén, 3,5%-a polgárvédelemmel és tűzoltással foglalkozik, 3,3%-a a közbiztonság védelmével, 3%-a településfejlesztéssel, 2,9%-a szakmai vagy gazdasági érdekképviseléssel, 1,9%-a pedig valamely vallás területén tevékenykedik. Egyenként kevesebb, mint 1%-ot tesz ki a nemzetközi kapcsolatok, a kutatás, a többcélú adományosztás, a jogvédelem, a gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatás és a politika területét fő tevékenységi körnek megjelölő civil szervezetek aránya.

A szervezeteknél **átlagosan 20,3 önkéntes** látja el a szervezet feladatait. Megállapítható továbbá, hogy a szervezetek szinte fele, azaz **44,1 %-a közhasznú jogállású**.

Célkorosztályok, szervezeti rendezvények

A felmérésből kiderül, a civil szervezetek elsődlegesen **megcélzott korcsoportja**, a programjaikba bevont, a programokkal megszólított célkorosztály legnagyobb részben a **19-39 éves korosztály**.

A válaszok alapján megállapítható továbbá, hogy a kitöltő **szervezeteknek átlagosan 16,4 nyilvános rendezvénye volt a 2019-es évben**. A válaszadó civil szervezetek többsége (33,2%) 100-500 főt jelentő közönséget ért el különböző programjaival összesen 2019-ben. 50-100 fő közötti éves közönséget a szervezetek 15,8%-a szólított meg, míg 50 főnél kevesebb személyt csupán a válaszadók 7,4%-a ért el programjaival. Jelentősebb nagyságú (500-1000 fő közötti, valamint 1000 fő fölötti) közönséget a válaszadók 18,5, illetve 18,1%-a ért el éves rendezvényeivel, míg 5000 fő fölötti közönséget csupán a válaszadók 6,9%-a ért el 2019. évi rendezvényeivel.

A szervezetek eszköztára

A szervezetek eszköztárának felmérésére vonatkozóan további kérdéseket tettünk fel. Elmondható, hogy a válaszadók többsége (**60,1%**) **nem rendelkezik saját tulajdonú vagy bérelt irodahelyiséggel**, 29,4%-a bérelt irodahelyiséget tart fenn, míg csupán 9,5%-ának van saját tulajdonú irodahelyisége.

A szélesebb közönség elérése érdekében használt kommunikációs csatornák közül a **legnépszerűbbnek az e-mailes kapcsolattartás bizonyul** (a válaszadók 76,3%-a alkalmazza). Hasonlóan közkedvelt a közösségi média használata a szervezet népszerűsítése érdekében, így a válaszok alapján a szervezetek 72,7%-a rendelkezik saját Facebook oldallal vagy csoporttal (míg saját Instagram oldallal csupán a válaszadók 5,8%-a). A telefonos kapcsolattartást a válaszadók 57,9%-a alkalmazza, saját honlappal 52,5%-a rendelkezik. Valamivel kisebb arányban elterjedt a helyi nyomtatott sajtó alkalmazása a szélesebb közönség elérése érdekében használt kommunikációs csatornaként (a válaszadók 35,7%-a használja), levelezőlistát, online hírlevelet pedig a válaszadó szervezetek 27,7%-a használ. Jelen kérdéskörnél több válasz megjelölésére volt lehetőség a használt kommunikációs csatornák függvényében.

A szervezetvezetéshez szükséges, a szervezetek által hiányolt infrastrukturális eszközök között legtöbben (48,5%) a laptopot jelölték meg, a válaszadók 35,9%-a nélkülöz továbbá nyomtatót, 31,8%-a fénymásolót. A szervezetek 27,3%-a magát az irodát jelölte meg, ugyanennyien projektort nélkülöznek, míg gépkocsit a válaszadók 26,5%-a, mobiltelefont 25%-a, asztali

számítógépet 22, 1%-a, fényképezőgépet 21,7%-a, internet hozzáférést 20,6%-a, videókamerát 18,4%-a, tabletet 14,3%-a, asztali telefont pedig 1,9%-a hiányol.

Vezetés, szervezés

A szervezetek leggyakoribb problémáinak, legkomolyabb hiányosságainak megjelölésére irányuló kérdésre adott válaszokból az alábbi képet alkothatjuk. A kérdésre több választ is megjelölhettek a kitöltők. A válaszadók jelentős többsége, 73,5%-a anyagi problémáit tartja a legjelentősebbnek, de 34,3%-a eszközhiánnyal is küzd. 28,2% jelölte meg a pályázatírással kapcsolatos problémákat, 24,5%-nak gondot okoz a pályázatfigyeléssel kapcsolatos feladatok ellátása. A válaszadók 20,2%-a irodahelyiséget hiányol, 20%-a számára problémát jelent a humán erőforrás ellátottság, 17,4%-a számára problémát jelentenek a jogi kérdések és ügyletek, 14,7%-a számára a szervezetmenedzsment, 12,9%-ának vannak pénzügyi, könyvelési és adózási gondjai, 11,7%-a számára okoz gondot a más civil szervezetekkel való kapcsolatfelvétel. A válaszadók viszonylag kis részének, mindössze 11,1%-a számára probléma az önkéntesmenedzsment, 9,1%-a számára a programszervezés, a legkevésbé pedig a közhasznúsági kérdésekkel kapcsolatosan küzdenek hiánnyal vagy problémával.

Mint a kérdőívben megjelölt válaszokból kiderül, a válaszadó szervezetek **62,3%-ának származik bevétele a civil szervezeteknek felajánlható SZJA 1%-ából**, 59,4%-a rendelkezik tagdíj bevételeből, **52,2%-a kapott már NEA pályázati támogatást**, 50,9%-a önkormányzati támogatásból is gazdálkodik. A válaszadók csupán 34,6%-ának származik bevétele saját alaptevékenységből, 31,9%-ának pedig egyéb hazai pályázati támogatásból.

A felmérésből kimutatható, hogy szakmai segítség szükségessége esetén **a válaszadók 36,1%-a kért már segítséget más civil szervezettől**, 24,8%-a külső szakértőtől, 24%-a saját munkatársaitól, **21,2%-a a Civil Információs Centrumtól**, 15,9%-a pedig más magánszemélytől. Csupán a válaszadók 5,5%-a fordult szakmai segítségért vállalkozáshoz, 5,3%-a valamely minisztériumhoz, 4%-a bevallotta más, egyéb megoldást keresett. **A válaszadók 26,1%-a nem kért semmilyen szakmai segítséget** szükség esetén.

Civil Információs Centrumok

A CIC-ek működtetésének kötelezettségét a Civil tv. 51. § (1) bekezdése rögzíti, amely szerint azok a civil szervezetek működésének szakmai támogatása, fenntarthatóságuk erősítése, továbbá az államháztartás alrendszeréből nyújtott támogatások szabályszerű felhasználásának elősegítése érdekében tevékenykednek. Összesen 20 civil szervezet nyerheti el a címet időszakonként, azaz minden megyében, illetve a fővárosban is folyamatosan működik 2012 óta egy Civil Információs Centrum.

A kitöltő szervezetek **csupán 33,2%-a kért már bármilyen jellegű segítséget** a Civil Információs Centrumtól, míg a fennmaradó 66,8% nem. Az igényelt segítség az esetek 77,3%-ában pályázati jellegű tanácsadás, ez tehát a CIC-ek legismertebb, legszélesebb körben népszerű szolgáltatása. A kitöltők további 30%-a jogi segítséget kért a Centrumoktól, 17,3%-a pénzügyi vagy számviteli, könyvelési tanácsadást, 12,1%-ától kapcsolatépítési céllal érkezett felkeresés, a kommunikációs problémákkal kapcsolatos segítségnyújtást pedig a kitöltők 11,8%-a vette igénybe. A Centrumoktól leggyakrabban kért segítség jellege továbbá 10%-ban a közérdekű önkéntesség témakörével kapcsolatos, 7,6%-ban szervezetfejlesztési jellegű, legkisebb arányban, 5,7%-ban pedig adományozással kapcsolatos.

A segítséget a válaszadók fele (50,5%) kiválónak értékelte, 36,6%-a pedig jónak. A kitöltők tehát összességében 87,1%-a (50,5% „kiváló” + 36,6% „jó”) adott egyértelműen elégedett, pozitív választ a civil információs centrumok tevékenységének hasznosságát célzó kérdésre.

Budapest, 2020. április 8.

Szalay-Bobrovniczky Vince

civil és társadalmi kapcsolatokért felelős
helyettes államtitkár